

Olje- og energidepartementet
PB 8148 Dep, 0033 Oslo
Oversendt elektronisk til postmottak@oed.dep.no

Oslo, 08.04.15

Svar på høring – om endring av avtale om et felles marked for elsertifikater

1. Innledning / oppsummering – et godt og balansert forslag til endringsavtale: Norwea viser til Olje- og energidepartementet høring av 13.03.15, og vil takke for anledningen til å komme med våre innspill til denne høringen. Innledningsvis vil vi berømme både svenske og norske myndigheter for en i all hovedsak svært god håndtering av kontrollstasjonsarbeidet, og for å ha kommet frem til et godt og balansert forslag til endring av avtalen om det felles elsertifikatmarkedet.

Det er spesielt verdt å understreke at nedfelling av sentrale endringer i *avtalen* bidrar til økt investeringsikkerhet og forutsigbarhet for alle aktører i elsertifikatmarkedet. Oppsummeringsvis er våre viktigste merknader som følger:

- Norwea støtter den foreslåtte ambisjonsøkningen på 2 TWh fordi den kan bidra til mer fornybar kraftproduksjon i begge land, og totalt sett gir flere fordeler enn ulemper også for norske aktører. Imidlertid må tiltak for å sikre et bærekraftig marked for kraften intensiveres i begge land.
- Det er svært positivt at forslaget legger opp til en fjerning av det svenske unntaket for energiskatt for visse vindkraftprosjekter. Unntaket har virket konkurransevridende, og usikkerhet om omfang og potensial har utgjort en vesentlig markedsrisiko.
- Viktige tiltak for markedsfunksjon som elsertifikatkvoter i TWh og innføring av primærfrist for ny elsertifikatproduksjon etter 2020 i Sverige har dessverre ikke blitt gjennomført ved den pågående kontrollstasjonen. Det er derfor gledelig at dette ifølge avtalen skal behandles ved neste kontrollstasjon.
- I den videre prosessen er det viktig at neste kontrollstasjon legges tidligere enn 2019 i tråd med entydige anbefalinger og at myndighetene bidrar til en effektiv og forutsigbar parlamentsbehandling av avtaleteksten og lovendringer i begge land.

2. Generelt om avtaleforslaget og videre prosess – effektiv parlamentsbehandling og behov for klarhet om neste kontrollstasjon: Avtaleforslaget bærer preg av å være et resultat av gode forhandlinger og legger til rette for tiltak som har vært viktige for partene.

En eventuell vesentlig reforhandling av teksten på det nåværende tidspunkt vil etter Norweas vurdering kun bidra til økt risiko og uforutsigbarhet, slik at det viktigste nå er at myndighetene bidrar til rask og effektiv parlamentsbehandling av samtykkeproposisjoner.

Dette gjelder også lovendringene som følger av kontrollstasjonsarbeidet for øvrig. Flere av de positive forslagene som er fremmet fra myndigheter så langt i kontrollstasjonsprosessen kan ikke forventes å ha full markeds- og priseffekt før de er vedtatt, og for å minimere politisk risiko er det

viktig at departementene bidrar med klar og tydelig kommunikasjon til markedet om den videre prosessen. Norwea ser med bekymring på at markedet preges av historisk lave prisnivåer, til tross for at myndighetene har skissert vesentlige økninger av elsertifikatkvotene. I så måte er det spesielt viktig at man fra svensk side fremmer en proposisjon om endringer av bl.a. den svenske kvotekurven.

Videre har Norwea, STEM og en lang rekke andre aktører entydig anbefalt at neste kontrollstasjon bør legges tidligere enn 2019 for å ha tilstrekkelig effekt på måloppnåelsen. I henhold til sertifikatavtalen er det markedets råd, bestående av representanter fra begge lands departementer, som kaller inn til kontrollstasjoner. Vi vil derfor innstendig anmode begge lands regjeringer til å tydelig kommunisere et fremskyndet tidspunkt for kontrollstasjonen. Investeringssikkerheten i markedet vil være tjent med at man allerede nå gir NVE og STEM tydelige myndighetsoppdrag, se også (2.3) nedenfor), slik at arbeidet kan begynne.

3. Nærmere om ambisjonsøkning og andre enkeltelementer i avtaleforslaget:

2.1 Ambisjonsøkning på 2 TWh: Norwea støtter forslaget om å øke det felles målet fra 26,4 til 28,4 TWh. I debatten om dette på norsk side har hovedpoenget i noen grad gått tapt: Mer fornybar kraftproduksjon er nødvendig for å erstatte fossilt forbruk både i Norden og Europa for øvrig. Norge og Sverige har ressursmessige forutsetninger til å tilby fornybar kraft til konkurransedyktige priser og lav miljøkostnad.

Økningen representerer også flere fordeler for norsk fornybarbransje for øvrig: (1) Som departementet er kjent med har utbyggingen i det felles markedet i all hovedsak funnet sted i Sverige, til tross for at forventningen var at en større andel av investeringene skulle komme i Norge. Ambisjonsøkningen øker derfor sannsynligheten for at norske prosjekter kan utnytte det knappe utbygningsvinduet som gjenstår frem til 2020, i tråd med Stortingets ønsker. (2) Investeringer i begge land er *p.t.* hemmet av svært lave, og – ifølge flere aktører; *kunstig* lave – elsertifikatpriser. Som høringsnotatet påpeker må ambisjonsøkningen forventes å bidra til en viss økning i elsertifikatprisen og derved økt lønnsomhet for fornybare prosjekter i begge land. (3) Det må også understrekes at forslaget innebærer at finansieringsforpliktelsen for ambisjonsøkningen ene og alene er svensk, og at norske prosjekter med likere skattemessige vilkår kan nyte godt av dette.

Isolert sett, og i fravær av aktive tiltak på etterspørselssiden, vil endringen imidlertid presse elprisene på kort til mellomlang sikt. Dette medfører både bedriftsøkonomiske tap for kraftverk som *ikke* er del av elsertifikatmarkedet. Senkede elpriser vil dessuten kunne påvirke investeringsviljen i elsertifikatmarkedet ettersom elsertifikatpriser i praksis kun i begrenset grad kompenserer for slike fall.

Ikke minst er lave elpriser et uttrykk for markeds- og infrastrukturbarrierer som forhindrer en økning i bærekraftig forbruk tilsvarende den økte produksjonen. Norwea forutsetter derfor at begge land intensiverer arbeidet med å ta kraften i bruk. Elsertifikatmarkedet må gjøres til del av en større elektrifiseringspakke. Behovet for flere mellomlandsforbindelser, gode rammevilkår for kraftforedlende industri og systematisk substitusjon av fossilt forbruk i begge land er i ferd med å bli presserende.

2.2 Fjerning av fritak for energiskatt: Norwea er svært tilfreds med at vårt krav om at det svenske fritaket for energiskatt på elektrisk kraft (elavgift) som ”framställt i Sverige i ett vindkraftverk av en

producent som inte yrkesmässigt levererar elektrisk kraft”, jf. lag (1994:1176) om skatt på energi, kapittel 11, § 2 er foreslått fjernet. Dette fritaket har, spesielt grunnet den manglende informasjonen om omfanget, rokket ved selve grunnpilaren i elsertifikatmarkedet; at elsertifikatene skal utgjøre nok støtte. Vi er også glade for at avtaleforslagets bestemmelse om ikrafttredelse tar forbehold om at den svenske riksdagen har fattet vedtak om fjerning.

Likefullt ønsker vi å gjøre departementet oppmerksom på følgende problemstilling: Kan endringen skape en «fredning» av fritaket for eksisterende anlegg?

Ordlyden, slik den fremsettes i høringsnotatet, kan skape en situasjon hvor alle vindkraftanlegg, satt i drift før 1. juli 2016 uhindret kan benytte seg av fritaket. Så langt har usikkerheten knyttet til hvorvidt fritaket ville bestå trolig ført til at en begrenset mengde utbyggere har lagt fritaket til grunn i sine investeringskalkyler. Ved årsskiftet 2014/15 hadde Sverige bygget ut 11 TWh vindkraft, og ved å fremskrive forventet utbygging, vil Sverige ha bygget ut 14-15 TWh vindkraft innen 1. juli 2016.

Dersom det skapes en situasjon hvor alle disse anleggene kan benytte seg av unntaket, vil det kunne oppstå en situasjon hvor samtlige anlegg i teorien kan benytte seg av fritaket, noe som vil tilsvare en skattelettelse på opp mot 4,5 milliarder SEK årlig. Norwea er derfor svært glade for avklaringen det svenske Finansdepartementet sendte ut den 27. mars¹, hvor man fjerner muligheten for at en slik fredning oppstår. Vi vil på det sterkeste oppmuntre departementene om å sikre at fjerningen av fritaket ikke får en slik utilsiktet konsekvens.

2.3 Forhold som skal behandles ved neste kontrollstasjon – svært positivt: Forslaget til avtale fastslår også på en tydelig og svært positiv måte at to sentrale temaer skal behandles ved neste kontrollstasjon. Dette gjelder muligheten for å justere elsertifikatetterspørselen på en måte som ikke krever lovendring samt vurdering av behov for sluttdato for godkjenning for elsertifikater i Sverige.

Departementet er godt kjent med argumentene for hvorfor «kvoter i TWh» vil øke systemets styringseffektivitet og bør gjennomføres i begge land. Forslaget er blitt fremmet av NVE og støttet av bl.a. Norwea ved herværende kontrollstasjon, men lot seg dessverre ikke gjennomføre av prosessuelle grunner i Sverige.

Vi er derfor tilfreds med at også svenske myndigheter i henhold til avtaleforslaget skal vurdere tiltaket ved neste kontrollstasjon, og understreker betydningen av at myndighetsoppdrag på svensk side dekker alle administrative konsekvenser etc. slik at det legges til rette for en snarlig gjennomføring.

Tilsvarende er oppmerksomheten økt i begge land om risikoen knyttet til overoppfyllelse av målet som følge av den særsvenske ordninger der anlegg kan godkjennes for elsertifikatberettigelse gjennom hele markedets levetid. Forventningen om en slik overoppfyllelse kan allerede nå påvirke investeringsvilje, og derved måloppnåelse.

Norwea mener fortsatt at Sverige bør innføre en primærfrist for elsertifikatberettigelse, tilsvarende den norske, eventuelt med en risikoavlastende oppmykning som foreslått av OED.

¹ Sml: <http://www.regeringen.se/sb/d/119/a/256519>

Myndighetsoppdragene på dette området dette bør bidra til grundige utredninger av risiki ved overoppfyllelse og konsekvenser for priser og investeringsvilje.

Avslutningsvis vil Norwea takke departementet for god dialog gjennom prosessen så langt. Vi står til disposisjon dersom departementet ønsker ytterligere innspill eller avklaringer.

Øistein Schmidt Galaaen
Direktør,

Andreas Thon Aasheim
Spesialrådgiver,